

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)

Opis przedmiotu

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Pediatria i pielęgniarstwo pediatriczne	
PI/P/1/ST//D_2E_5F_4			Pediatrics and pediatric nursing	
Język wykładowy		Język polski		
Rok akademicki		2023/2024		
Kierunek		Pielęgniarstwo		
w zakresie		-		
Poziom studiów		Studia pierwszego stopnia		
Profil studiów		Praktyczny		
Forma studiów		Studia stacjonarne		
Semestr / semestry		III i IV		
Przynależność do grupy zajęć		Nauki w zakresie opieki specjalistycznej		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	40[h]	13,3 ECTS
		Zajęcia praktyczne	160[h]	
		Praktyki zawodowe	160[h]	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów	kształtuje umiejętności praktyczne (profil praktyczny)		12 ECTS
	z uprawnieniami	służy zdobywaniu przez studenta uprawnień do wykonywania zawodu pielęgniarki.		14 ECTS
	z dyscypliną	Nauki o Zdrowiu		14 ECTS
Forma nauczania		tradycyjna- zajęcia zorganizowane w Uczelni oraz w placówkach medycznych (oddziały szpitalne)		
Wymagania wstępne		Wiedza, umiejętności i kompetencje z zakresu psychologii, patologii, promocji zdrowia i podstaw pielęgniarstwa		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		Dr Iwona Kędzior-Biedrzycka		
Osoby prowadzące		Dr Iwona Kędzior-Biedrzycka mgr Ewa Cybula, mgr Zofia Rojek		
Adres strony internetowej pjo		www.wz.uniwersytetradom.pl		
Adres e-mail, telefon koordynatora		e.cybula@uthrad.pl		

EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Cel kształcenia:	Opanowanie przez studenta wiedzy i umiejętności pozwalających na realizację opieki pielęgniarskiej nad dzieckiem zdrowym i chorym oraz kształtowanie postaw zawodowych niezbędnych do świadczenia tej opieki.
Treści programowe:	<p>Wykłady (40godzin)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fizjologia i patologia okresu prenatalnego.- 2godz. 2. Fizjologia noworodka. Zasady pielęgnowania i oceny noworodka.- 2 godz. 3. Patologia noworodka. Zasady pielęgnowania chorego noworodka – 2godz. 4. Fizjologia i patologia rozwoju fizycznego dzieci. Zasady i metody oceny pielęgniarskiej rozwoju dzieci młodzieży-2 godz.. 5. Patologia rozwoju postnatalnego-2godz. 6. Choroby zakaźne i pasożytnicze wieku dziecięcego – 3godz. 7. Choroby genetycznie uwarunkowane 3godz. 8. Choroby alergiczne wieku dziecięcego. Pielęgnowanie i obserwacja dzieci z chorobami alergicznymi. – 3godz. 9. Choroby układu oddechowego wieku dziecięcego. Pielęgnowanie dzieci z chorobami układu oddechowego.-3 godz. 10. Choroby układu pokarmowego. Pielęgnowanie dzieci z chorobami układu pokarmowego.-3 godz. 11. Choroby i wady układu moczowego. Pielęgnowanie dzieci z chorobami układu moczowego-3 godz.. 12. Choroby układu krwiotwórczego. Pielęgnowanie dzieci z chorobami układu krwiotwórczego-3 godz.. 13. Choroby układu nerwowego. Pielęgnowanie dzieci z chorobami układu nerwowego- 3godz.. 14. Choroby układu endokrynnego, w tym cukrzyca u dzieci. Pielęgnowanie dzieci z chorobami układu endokrynnego. –3 godz. 15. Choroby nowotworowe wieku dziecięcego. Pielęgnowanie dzieci z chorobami nowotworowymi.-3 godz. <p>Zajęcia praktyczne 160 godzin (UP)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Instruktaż wstępny. Zapoznanie z topografią oddziału, szpitala, ze zwyczajami i organizacją oddziału i szpitala. Przyjmowanie dzieci do szpitala. Adaptacja dziecka do środowiska szpitalnego – rola i zadania pielęgniarki.- 8godz. 2. Udział pielęgniarki w profilaktyce i terapii choroby szpitalnej- 8 godz. 3. Metody diagnostyki i terapii – przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych – rola pielęgniarki – 8 godz. 4. Pielęgnowanie dzieci z niedoborami masy ciała; w schorzeniach metabolicznych (cukrzyca). Udział pielęgniarki w leczeniu i monitorowaniu- 8 godz. 5. Udział pielęgniarki w farmakoterapii. Zasady podawania leków różnymi drogami – 8 godz. 6. Zasady prawidłowego nawiązania kontaktu z dzieckiem i jego rodziną. Zasady hartowania organizmu dziecka – 8 godz. 7. Podstawy prawidłowego żywienia wcześniaków, niemowląt i osób starszych- 8 godz. 8. Rozwój psychomotoryczny niemowlęcia – ocena podstawowa- 8 godz. 9. Rozwój somatyczny i psychoruchowy w okresie poniemowlęcym – 8 godz. 10. Pielęgnowanie dzieci w chorobach układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego-8 godz. 11. Działania pielęgnacyjno – opiekuńcze w chorobach zakaźnych wieku dziecięcego- 8 godz. 12. Działania pielęgnacyjno-opiekuńcze w chorobach alergicznych skóry – 8 godz. 13. Rola pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z wrodzoną lub nabytą chorobą układu sercowo-naczyniowego – 8 godz. 14. Problemy pielęgnacyjne u dziecka w stanach zagrożenia życia. Zespół dziecka maltretowanego (potrząsanego) – 8 godz 15. Przygotowanie dzieci do zabiegu operacyjnego i opieka pooperacyjna – 8 godz.

	<ol style="list-style-type: none"> 16. Pielęgnowanie dziecka z chorobą nowotworową i niepomyślnym rokowaniem – 8 godz. 17. Dziecko oparzone - problemy pielęgnacyjne – 8 godz. 18. Problemy pielęgnacyjne, opiekuńcze i psychospołeczne u dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym; z wadami rozwojowymi twarzoczaszki – 8 godz. 19. Wady cewy nerwowej –profilaktyka. Pielęgnowanie dziecka z przepukliną oponowo –rdzeniową – 8 godz. 20. Rola edukacyjna pielęgniarki pediatrycznej – 8 godz. <p>Praktyka zawodowa 160 godzin (UP)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja i opieka nad dzieckiem z Fenylketonurią- 8 godz. 2. Profilaktyka chorób zakaźnych u dzieci – 8 godz. 3. Zasady postępowania w drgawkach gorączkowych – 8 godz. 4. Poznanie zadań w ramach zespołu terapeutycznego. Nawiązanie współpracy – 8 godz. 5. Wybrane zaburzenia rozwoju psychoruchowego u dzieci – 8 godz. 6. Zadania pielęgniarki w nowoczesnym leczeniu i monitorowaniu przebiegu oraz pielęgnacji dziecka z mukowiscydozą – 8 godz. 7. Zasady monitorowania pacjentów w oddziale intensywnej terapii – 8 godz. 8. Ocena ryzyka wystąpienia zakażeń wewnątrzszpitalnych. Stosowanie standardów zapobiegających zakażeniom wewnątrzszpitalnym – 8 godz. 9. Metody stymulacji rozwoju noworodka – 8 godz. 10. Opieka wobec dziecka z zespołem nerczycowym – 8 godz. 11. Znajomość zasad prawidłowego odżywiania dzieci chorych drogą enteralną i parenteralną - 8 godz. 12. Opieka nad dzieckiem z zapaleniem ucha środkowego – 8 godz. 13. Przyjęcie dziecka do oddziału, pomoc w adaptacji do warunków szpitalnych – 8 godz. 14. Specyfika metod leczniczo-terapeutycznych stosowanych u pacjentów w wieku rozwojowym. Podawanie leków różnymi drogami. Dawkowanie leków u dzieci – 8 godz. 15. Rozpoznanie i ocena objawów świadczących o zagrożeniu życia dziecka- 8 godz. 16. Planowanie wspólnie z zespołem terapeutycznym i rodzicami działań pozwalających na optymalny rozwój dziecka i skuteczne postępowanie leczniczo-pielęgnacyjno-rehabilitacyjne w określonej sytuacji zdrowotnej- 8 godz. 17. Stosowanie odpowiednich procedur postępowania w pielęgnacji dziecka według przyjętych standardów – 8 godz. 18. Edukacja zdrowotna dziecka i jego rodziców. Przygotowanie do wypisu – 8 godz. 19. Zasady etyki zawodowej w opiece nad dzieckiem.- 8 godz. 20. Pisemne sprawozdanie z opieki. Podsumowanie praktyki zawodowej- 8 godz. <p>Zajęcia bez nauczyciela 40 godzin</p> <p>Rola i funkcje pielęgniarki pediatrycznej. Ogólne zasady pielęgnowania, procedury i standardy w opiece pediatrycznej. Zadania pielęgniarki w promocji zdrowia dzieci i młodzieży.</p>
Metody dydaktyczne (kształcenia):	<p>Wykład informacyjny, realizowany z wykorzystaniem technik multimedialnych , dyskusja, praca w grupach</p> <p>metody praktyczne: zajęcia realizowane w oddziale pediatrycznym oraz w oddziale chirurgii dziecięcej(pokaz, instruktaż, opis przypadku, metoda projektu) .</p>
Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się, sposób obliczania oceny końcowej:	<p>Warunkiem zaliczenia przedmiotu Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne: jest osiągnięcie wszystkich wymaganych efektów kształcenia określonych dla tego przedmiotu. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących</p>

	<p>w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta 14 punktów ECTS przyporządkowanych temu przedmiotowi.</p> <p>Warunkiem zaliczenia wykładów: 100% obecności na wykładach oraz zdanie egzaminu testowego na minimum 60% i osiągnięcia wszystkich wymaganych efektów kształcenia określonych dla przedmiotu.</p> <p>Warunkiem zaliczenia zajęć praktycznych: jest uzyskanie 100% frekwencji na zajęciach, osiągnięcie wszystkich zakładanych celów i efektów kształcenia w zakresie wiadomości, umiejętności i kompetencji społecznych, systematyczne przygotowywanie się do zajęć, aktywność studenta oraz przedłożenie przez studenta procesu pielęgnowania i jego pozytywna ocena, zaliczenie efektów kształcenia wg dzienniczka i karty przedmiotu Forma zaliczenia: zaliczenie na ocenę</p> <p>Warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej: jest uzyskanie 100% frekwencji oraz aktywne uczestnictwo na zajęciach, zaliczenie efektów kształcenia wg „Dzienniczka kształcenia praktycznego studenta”</p> <p>Zajęcia bez udziału nauczyciela: Zaliczenie prac zleconych przez nauczyciela prowadzącego, ocena po zakończeniu wykonanej przez studenta (test, praca problemowa, prezentacja multimedialna)</p>
--	--

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi /(K) jest gotów do:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU)	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku;	D.W1+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W2	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach;	D.W2+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W3	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo-ginekologicznym, pediatrycznym, geriatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej;	D.W3+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W4	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania;	D.W4+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W5	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W5+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W6	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W7	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W7+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W8	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	D.W8++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W9	zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	D.W10+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W10	patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: układu oddechowego, układu	D.W13+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu

	krażenia, układu nerwowego, dróg moczowych, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i krwi;				
W11	patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz podstawy opieki pielęgniarstwa w tym zakresie;	D.W14+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W12	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	D.W18+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
W13	standardy i procedury postępowania w stanach nagłych i zabiegach ratujących życie;	D.W28+++	Wykład	Egzamin	Egzamin pisemny w formie testu
U1	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	D.U1+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U2	przewodzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;	D.U2++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U3	przewodzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób;	D.U3++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U4	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	D.U4++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U5	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	D.U5+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U6	przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych;	D.U12+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U7	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych;	D.U15+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U8	przewodzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe;	D.U17+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U9	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego;	D.U18+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U10	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	D.U22++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U11	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych;	D.U23++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U12	oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	D.U24+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U13	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	D.U26+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
U14	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia;	D.U27+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;	K1++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
K2	przestrzegania praw pacjenta,.	K2+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/ obserwacja
K3	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	K4+++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/

					obserwacja
K4	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K7++	ZP, PZ	Sprawdzian praktyczny	kolokwium/praca pisemna/obserwacja
Stopień osiągnięcia kierunkowych efektów uczenia się: <i>np.: K_WG01</i>					

Literatura podstawowa, literatura uzupełniająca, pomoce naukowe					
Literatura podstawowa:					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Radzikowski A., Banaszkiewicz A.(red.): Pediatria –podręcznik dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Medipage. Warszawa 2008 2. Sałustowicz P. Choroby wieku dziecięcego., Warszawa 2013 3. Krawczyński M., Propedeutyka pediatrii, PZWL, Warszawa 2009 4. Muscari M.E. (red. wyd. pol. Bernat K.), Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne, PZWL, Warszawa 2010 					
Literatura uzupełniająca:					
<ol style="list-style-type: none"> 5. Cepuch G., Krzeczowska B., Perek M., TwarduśK., Modele pielęgnowania dziecka przewlekle chorego. Podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, Warszawa 2011 6. Sochocka L., Wojtyłko A.: Wybrane zagadnienia z pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego. T.1. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa. PMWSzZ w Opolu. Opole 2012 7. Pawlaczek B.: Pielęgniarstwo pediatryczne. PZWL, Warszawa 2007 					
Czasopisma:					
Pielęgniarstwo w Stanach Nagłych; Magazyn Pielęgniarki i Położnej; Medycyna Praktyczna –Pediatria Medycyna po Dyplomie					

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS			
Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]		
	Inne godz. kontaktowe (IGK)	Zajęcia bez nauczyciela-praca własna studenta (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w <i>wykładach</i>	X	X	40 [h]
Samodzielne studiowanie tematyki <i>wykładów</i>	X	5[h]	X
Udział w <i>ćwiczeniach / ćwiczeniach laboratoryjnych</i>	X	X	0 [h]
Samodzielne przygotowanie się do <i>ćwiczeń</i>	X	5[h]	X
Udział w konsultacjach	3 [h]	X	X
Przygotowanie do <i>zaliczenia / egzaminu</i>	X	5 [h]	X
Udział w <i>egzaminie / zaliczeniu</i>	2 [h]	X	X
Zajęcia praktyczne			160[h]
Praktyki zawodowe			160[h]
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	5 [h]/ 0,2 ECTS	15 [h]/0,5ECTS	360[h]/ 13,3 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	14 ECTS		

Informacje dodatkowe, uwagi
<p>W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów.</p> <p>Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnością, przewlekle chorych podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnością, przewlekle chorych.</p>